

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара
Олег МАРЕНКОВ

2025 р.

ВИСНОВОК

Про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Митюшона Владислава Володимировича
«Державно-правове регулювання екологічної політики США та України»,
представленої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 Право.

ВИТЯГ

з протоколу № 07 міжкафедрального семінару
юридичного факультету Дніпровського національного університету
імені Олеся Гончара від 12 червня 2025 року

ПРИСУТНІ: 17 з 17 членів наукового семінару.

ГОЛОВУЮЧА: д-р. юрид. наук, проф. **Т. В. Корнякова** (12.00.08 - кримінальне право і процес), завідувачка кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

СЕКРЕТАР: канд. юрид. наук, доц., каф. цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара **О. А. Грабильнікова** (12.00.02 - конституційне право, муніципальне право).

ПРИСУТНІ: д-р юрид. наук, проф. **О. Л. Соколенко** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **Т. В. Корнякова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р. юрид. наук, проф. **Н. С. Юзікова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **О. П. Литвин** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р. юрид. наук, доц. **Є. А. Кобрусєва** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р юрид.наук, доц. **Н.П. Капітаненко** (12.00.07 – адміністративне право і процес): канд. юрид. наук, проф. **В.М. Калашников** (12.00.01 – теорія держави і права); канд. юрид. наук, доц. **О. В. Лахова** (12.00.08 – кримінальне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **К. В. Бережна** (12.00.07 – адміністративне право і процес); канд. юрид. наук, доц. **Л. М. Мудриєвська** (12.00.01 – теорія держави і права); канд. юрид. наук, доц. **Т. М. Заворотченко** (12.00.02 – конституційне право, муніципальне право); канд. юрид. наук, проф. **І. Г. Алексєєнко** (12.00.01 – теорія держави і права); д-

р. юрид. наук, проф. **І. В. Патерило** (12.00.07 – адміністративне право і процес), д-р. юрид. наук, проф. **О. В. Марченко** (12.00.07 – адміністративне право і процес); д-р юрид. наук, проф. **О.В. Сачко** (12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза); канд. юрид. наук, доц. **Ю. В. Живова** (12.00.08 – кримінальне право і процес).

Запрошені: аспірант 4 року навчання В.В. Митошоп

Порядок денний: розгляд і обговорення дисертаційної роботи Митошоп Владислава Володимировича на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», представлені на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081.

Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 3 від 22 вересня 2020 року та Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 4 від 19 листопада 2020 року, уточнено Вченою радою юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 10 від 08 квітня 2025 року, науковим керівником призначено професора кафедри теорії держави і права, конституційного права та державного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, д.і.н., к.ю.н. проф. Калашнікова Віктора Михайловича.

Підготовка здобувача третього рівня вищої освіти здійснюється за акредитованою освітньо-науковою програмою «Право» зі спеціальності 081 Право (Сертифікат про акредитацію освітньої програми 8127, дійсний до 01.07.2029 р.).

СЛУХАЛИ:

Обговорення дисертаційної роботи Митошоп Владислава Володимировича на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», представлені на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

За результатами звіту про оцінку на унікальність тексту наукового дослідження Митошоп Владислава Володимировича на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», представлені на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право, здійсненої на плагіат програмою «StrikePlagiarism» виявлено, що унікальність тексту складає 90,38%. Таким чином, на підставі перевірки зроблено висновок: робота Митошоп Владислава Володимировича може бути допущена до захисту.

Перевірку на плагіат здійснювала комісія у складі: канд. юрид. наук, доц. кафедри цивільного, трудового та господарського права Грабильнікова О.А.; канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Лахова О.В.; канд. юрид. наук, доц. кафедри адміністративного і кримінального права Дриголь О.О.

Робота розглядалась трьома фаховими експертами – д-р. юрид. наук, проф. О.В. Марченко, д-р. юрид. наук, проф. І.В. Патерило, канд. юрид. наук, проф. І. Г. Алексеєнко.

Робота виконана на 248 сторінках, робота структурована та складається з анотації, вступу, двох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Слово надається аспіранту Митошопу Владиславу Володимировичу. Будь ласка, регламент виступу - 20 хвилин.

Доповідь В.В. Митошоп:

Добрий день, шановна голова міжкафедрального семінару та члени міжкафедрального семінару! На Ваш розгляд надається дисертаційна робота з теми: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», яка подається на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право. Науковий керівник: Калашников Віктор Михайлович, д-р. істор. наук, проф., професор кафедри теорії держави і права, конституційного права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Екологічна політика у сучасному світі є невід’ємною складовою політики будь-якої держави. Вона включає все, що стосується громадських інтересів і державного управління. У процесі вирішення екологічних проблем держава здійснює політичну діяльність у різних сферах суспільного життя – економічній, соціальній, культурній, правовій тощо. Проблеми захисту навколишнього середовища, котрі почали фіксуватися з середини ХХ століття в індустріально розвинених країнах (США, Великій Британії та ін.), вже давно стали проблемами всього світу, в тому числі й України. Власне тому екологічну політику та екологічне право неможливо розглядати суто в межах певної держави.

По-перше, навколишнє середовище не має меж. Даний принцип, встановлений в «Декларації Конференції ООН з проблем оточуючого людину середовища» 1972 року, котра визначає головну ідею проведення екологічної політики в тому, що жодна держава не здатна відмежуватися від забруднення атмосфери, знищення озонового шару планети, зміни клімату та впоратися з цими проблемами самотужки. Ось чому лише спільними зусиллями міжнародного співтовариства шляхом здійснення постійної, сталої та обов’язкової для всіх держав екологічної політики можливо зберегти навколишнє середовище та забезпечити безпечні умови для життя майбутніх поколінь.

По-друге, процеси глобалізації та інформатизації допомогли поєднати населення різних країн та їхні екологічні долі тісніше, ніж будь-коли. Людство все більше усвідомлює, що екологічні проблеми давно вийшли за межі державних кордонів і становлять серйозні виклики для придатного для життя стану планети. Внаслідок цього розробка ефективних екологічних законів у всьому світі є вирішальним для сталого економічного зростання, принаймні, розвинуті країни намагаються слідувати цим шляхом, що має привертати увагу українського громадянського суспільства.

В сучасних умовах надзвичайно важливим для України в сфері охорони навколишнього середовища стає необхідність брати до уваги позицію провідних країн світу та їхній досвід з метою розбудови демократичної держави, здатної забезпечити безпечні умови життя для своїх громадян. Саме такою країною є США, тому дослідження державно-правового регулювання її екологічної політики має велике значення. Досвід правового регулювання суспільних відносин в галузі охорони навколишнього середовища, набутий Сполученими Штатами Америки, дозволяє краще зрозуміти процеси, що відбуваються у внутрішній і зовнішній екологічній політиці країни та світу, в тому числі – державної політики з охорони довкілля України.

Діяльність федеральних органів США, особливо Агенції з охорони навколишнього середовища (далі – АОНС), є цінною базою практичних та теоретичних знань для відповідних державних органів України. Крім того, слід звернути увагу на те, що значна частина міжнародно-правових актів в сфері захисту навколишнього середовища, яких дотримується Україна та більшість країн світу, були сформовані під значним впливом США.

Фундаментально-теоретичною основою дослідження стали ґрунтовні роботи американських вчених в сфері державно-правової екологічної політики США, серед яких Дж. Адлер, Б. Томсон, В. Беррі, К. Бредлі, Дж. Брунні, Д. Кейс, Д. Фішер, Г. Гардін, В. Ковачич, М. Меллі, Дж. Вінер, Дж. Максзайнер, Р. Саммерс, Ф. Шауер, Т. Седжвік, Р. Міллер, Т. Моррісон, К. Бакстер, Р. Персиваль, Дж. Морріс, Р. Лазарус, Р. Ендрюс, Д. Біндер, М. Ротбард, Т. Андерсон, С. Брейер, К. Рассел, Дж. Вайет, Д. Фарбер, Дж. Дуаер, Д. Коул, Л. Робертс, Д. Малаков, Дж. Грахам, Дж. Грінберг, М. Гленнон, Е. Стюарт, Д. Боданські, Дж. Рубенфельд та ін. Критично підходячи до своїх досліджень, вони визначають засадничі аспекти американської політико-правової думки в екологічній сфері та з'ясовують, як вони впливають на внутрішню і зовнішню політику країни, а також міжнародне екологічне право.

Дослідження державно-правових основ внутрішньої та зовнішньої політики США здійснювали, в першому наближенні, багато українських вчених, серед яких М.В. Кравчук, П.П. Войтович, О.І. Репецька, Ю.Я. Тишкун, Д.Л. Тарасенко, Н.В. Пильгун, В.М. Калашников, В.С. Петрінко, Т.В. Гардашук та ін. Вони розглядають Сполучені Штати Америки як одну з провідних країн світу, яка має багатий досвід ведення екологічної політики, котрий необхідно вивчати українським науковцям та законодавцям з метою здійснення ефективного управління в екологічній сфері. Крім того, роботи В.І. Андрейцева, А.П. Гетьмана, Т.В. Корнякової, О. Калашника, Р.С. Кіріна, С.М. Кравченко, М.В. Краснової, Н.Р. Малишевої, В.К. Матвійчук, В.Л. Мунтяна, Л.П. Решетник, О.С. Мірошніченко, В.К. Попова, А.М. Притули, В.П. Самокиш, О.В. Сасова, Ю.С. Шемшученка, О.П. Шем'якова доводять, що правове регулювання екологічних відносин стало доволі актуальною темою досліджень фахівців з різних галузей права України, що обґрунтовує необхідність вивчення зарубіжного досвіду регулювання суспільних відносин, у тому числі американського.

До питання державно-правового регулювання екологічної політики України зверталися у своїх дослідженнях такі вчені, як І.Г. Алексеєнко, Г.І.

Балюк, Ю.А. Волкова, Г.О. Блінова, О.А. Грабильнікова, Ю.О. Легеза, О.В. Марченко, І.В. Патерило, М.М. Потіп, В.Г. Чорна та ін.

Проте комплексного дослідження державно-правового регулювання екологічної політики США та України у науковому українському просторі ще не проводилося. Все це свідчить про актуальність обраної теми дисертації і необхідність проведення ґрунтовного наукового дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження проведено відповідно до вимог Закону України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки, затвердженої Указом Президента України № 487 від 27.09.2021 року, а також в межах плану науково-дослідної роботи кафедри теорії держави і права, конституційного права та державного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара «Теоретико-правові проблеми правового регулювання відносин в системі організації та здійснення публічної влади в Україні» (ЮФ-42-130114U001404). Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 3 від 22 вересня 2020 року та Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 4 від 19 листопада 2020 року, уточнено Вченою радою юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 10 від 08 квітня 2025 року.

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційного дослідження полягає у всебічному комплексному аналізі державно-правового регулювання екологічної політики США та України.

Для досягнення вказаної мети в дисертаційній роботі поставлено й вирішено такі основні задачі:

- визначити методологію наукового пошуку і основні поняття в галузі державно-правової екологічної політики США та України;
- окреслити основні джерела державно-правового регулювання політики США та України у сфері захисту навколишнього середовища;
- систематизувати квазіконституційну трансформацію американської правової системи охорони навколишнього середовища;
- проаналізувати сучасні американську та українську правові моделі регулювання та управління у сфері захисту довкілля;
- узагальнити та проаналізувати здобутки державно-правової екологічної політики США та визначити можливі напрями імплементації її кращих зразків до законодавства України;
- з'ясувати роль США у формуванні державно-правового регулювання екологічної політики України;

- висвітлити модернові альтернативні підходи США до регулювання міжнародних відносин в сфері захисту навколишнього середовища;
- обґрунтувати конкретні пропозиції щодо удосконалення законодавства України у сфері державно-правового регулювання екологічної політики і, зокрема, адміністративної відповідальності за порушення норм екологічного права.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері здійснення екологічної політики США та України.

Предметом дослідження є державно-правове регулювання екологічної політики США та України.

Гіпотеза дослідження базується на припущенні, що, в умовах курсу України на інтеграцію у світове співтовариство розвинених демократичних держав, використання позитивного досвіду американської державно-правової системи охорони довкілля сприятиме вдосконаленню діяльності українських органів публічної влади та їх взаємодії з суспільством у сфері захисту навколишнього середовища, що дозволить захистити довкілля від руйнування та здійснювати сталий економічний розвиток країни.

Методи дослідження. Основу методологічного забезпечення дослідження становить комплекс загально-філософських, загальнонаукових та спеціальних наукових методів пізнання, а також методологічних підходів, які дозволили провести об'єктивне дослідження предмету дисертаційної роботи. Діалектичний метод, відповідно до якого явища вивчаються в єдності та боротьбі протилежностей, використовувався в процесі всього дослідження екологічної політики США та України (розділи 1, 2, 3), надавши можливість визначити сутність, структуру та напрями державної екологічної політики двох країн, охарактеризувати основні складові державно-правового регулювання цієї сфери. Порівняльно-правовий метод надав можливість зіставити державно-правові засади регулювання екологічної політики США з відповідними засадами регулювання в Україні (розділ 1, 2). Історичний метод дозволив виявити закономірні та послідовні процеси розвитку суспільства та держави (розділи 1, 2, 3). Метод системного аналізу був використаний для окреслення методологічної бази дослідження державно-правової екологічної політики США (підрозділ 1.1). За допомогою системно-структурного методу з'явилася можливість виокремити та проаналізувати державно-правові засади регулювання екологічної політики США та України (підрозділ 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1). Функціональний та порівняльно-правовий методи були використані з метою з'ясування функцій державних інституцій США та України, які формують екологічну політику країн (підрозділ 1.1, 1.2, 2.3, 2.4, 3.1). Догматичний метод надав можливість визначити зміст специфічних юридичних термінів американського законодавства та загального права (підрозділ 1.1, 2.1, 2.3). Метод моделювання дозволив визначити напрями вдосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за порушення норм екологічного законодавства. Застосування методів відбувалося комплексним шляхом, оскільки отримання достовірних та об'єктивних результатів дослідження є неможливим при їх поодинокому застосуванні.

Теоретичну основу роботи склали наукові праці українських і зарубіжних учених у галузі конституційного, міжнародного, екологічного, адміністративного права.

Нормативно-правовою базою дослідження стали Конституція України, міжнародно-правові акти у сфері правового регулювання охорони навколишнього середовища, федеральне екологічне та конституційне законодавство США, норми загального (прецедентного) американського права, Закони України, Укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України, інші підзаконні нормативно-правові акти у сфері екологічної політики України.

Емпіричним підґрунтям дослідження стали відомості, що містяться на офіційних електронних веб-сайтах суб'єктів державної влади та місцевого самоврядування України, офіційних електронних ресурсів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, рішення американських та міжнародних судових установ, що стосуються інтерпретації норм національного та міжнародного законодавства в галузі екологічного та адміністративного права.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна, за характером та змістом, дисертаційної роботи полягає в тому, що вона є одним із перших комплексних наукових дисертаційних досліджень державно-правового регулювання екологічної політики США та України, в якому здійснено аналіз наукових концепцій та законодавства Сполучених Штатів Америки в сфері екології. Все це дало можливість сформулювати низку пропозицій щодо вдосконалення екологічної політики України та її практичного здійснення.

Найважливішими результатами дослідження, що зумовлюють його новизну і визначають внесок автора у розроблення зазначеної проблематики, є наступні положення, висновки та пропозиції:

вперше:

- проведено комплексний аналіз державно-правового регулювання екологічної політики Сполучених Штатів Америки та України. Обґрунтовано особливості внеску американської правової думки в формування екологічного законодавства світу, в тому числі й України, що є результатом активної участі учених США в розробці багатосторонніх міжнародних угод з вказаних проблем протягом другої половини ХХ століття;

- запропоновано класифікувати розвиток державно-правового регулювання екологічної політики України як такий, що має чотири етапи: 1. До 1991 р. – закладення основ державно-правового регулювання екологічної політики; 2. 90-ті рр. ХХ ст. – формування основних напрямків державної екологічної політики незалежної України, враховуючи необхідність подолання наслідків Чорнобильської катастрофи; 3. 2000-2021рр. – законодавче закріплення Стратегії державної екологічної політики України з урахуванням курсу на євроінтеграцію; 4. З 2022 р. - сучасний етап, який характеризується необхідністю корегування основних напрямів державно-правового регулювання екологічної політики України з огляду на виклики, які постали перед державою через масштабні руйнації та шкоду, завдану навколишньому природному середовищу повномасштабною війною російської федерації.

удосконалено:

- поняття «державна екологічна політика», яку слід розглядати як систему заходів, методів, способів створення та реалізації державою стратегій і програм, як на національному, так і міжнародному рівнях, спрямованих на захист навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення національної безпеки та сталого розвитку суспільства, з метою збереження безпечного середовища існування для життя нинішніх і майбутніх поколінь в умовах глобалізації.;

- стан концептуального розуміння державно-правового регулювання екологічної політики США в зарубіжній та українській науці;

дістали подальшого розвитку:

- наукові погляди щодо ведення екологічної політики на національному та міжнародному рівні;

- основні напрями реалізації державно-правової екологічної політики США;

- рекомендації щодо реалізації екологічної політики України, з урахуванням американського досвіду;

- наукова позиція щодо доцільності доопрацювання законодавчих норм, що регулюють здійснення екологічної політики, зокрема, Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року» задля того, щоб вони були не декларативними, а реально діючими.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що викладені в дисертації теоретичні положення, висновки та пропозиції можуть бути застосовані у:

науково-дослідній сфері:

- для подальшого дослідження державно-правового регулювання екологічної політики США та України та удосконалення наукових підходів в цій царині (акт впровадження Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від від 07 травня 2025 р. №060/1);

практичній діяльності:

- під час використання результатів дослідження в консультуванні працівників правоохоронних та природоохоронних органів, працівників державних служб України з питань реалізації державної екологічної політики, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України і громадських організацій екологічного спрямування;

правотворчій діяльності:

- з метою вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державно-правового регулювання екологічної політики, зокрема Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, Кодексу про адміністративні правопорушення та інших;

навчальному процесі:

- при підготовці підручників та навчальних посібників із курсів: «Міжнародне публічне право», «Екологічне право України», «Адміністративне

право», «Конституційне право зарубіжних країн», «Публічне управління та адміністрування» (акт впровадження Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 07 травня 2025 р. №060/2).

Особистий внесок здобувача. Дисертація являється самостійним дослідженням, яке має відповідні висновки та результати, що становлять особистий здобуток автора та його розуміння сучасних державно-правових процесів, що відбуваються в сфері державно-правового регулювання захисту навколишнього середовища США та України.

Апробація результатів дисертації. Теоретичні положення та висновки дисертації оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: 1) The XVI International Science Conference «Science and society, patterns and trends of development» (Vienna, Austria, March 30 – April 02, 2021); 2) «Економіка, фінанси, облік та право: теорія, методологія, концепції розвитку» (Полтава, Україна, 10 лютого 2022 року); 3) II Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (Чернігів, Україна, 21 квітня 2023 року). А також статті на тему «Агенція з охорони навколишнього середовища як інструмент реалізації державної екологічної політики США» в німецькому виданні «Recht der Osteuropäischen Staaten» в 2022 році.

Публікації. Основні положення і висновки дисертаційного дослідження відображені у 7 наукових публікаціях (з них 6 у фахових виданнях України та 1 у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу), а також 3 тезах доповідей на конференціях

Структура та обсяг дисертації. Структура дисертаційної роботи визначена з урахуванням мети та завдань дослідження. Вона складається із вступу, 3 розділів (8 – підрозділів), 3 висновків до розділів, загального висновку, списку використаних джерел (462 найменування) та додатків (1). Повний обсяг дисертації становить 248 аркушів, з них основного тексту – 177 аркушів.

Дякую за увагу!

Завершивши доповідь, здобувач відповів на запитання учасників міжкафедрального наукового семінару.

ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ:

1. **І.В. Патерило, д-р. юрид. наук, проф.:** На вашу думку, яким чином досвід США впливає на екологічну політику України?

С.В. Кочура, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Валютні обмеження в умовах воєнного стану трансформуються з інструмента економічної стабілізації у засіб забезпечення макрофінансової безпеки держави. Вони є реакцією держави на надзвичайні загрози, пов'язані з ризиком втрати валютного суверенітету, масовим відтоком капіталу, спекулятивними атаками на валютний ринок і дефіцитом платіжного балансу. До ключових особливостей таких обмежень

належать: Тимчасовість із високим рівнем жорсткості: обмеження на валютні перекази, ліміти на валютні операції, регулювання імпорту/експорту капіталу; Ризик розбалансування ринку: обмеження створюють тиск на банківську систему та стимулюють розвиток «сірих» валютних каналів; Правова легітимація через спеціальні акти НБУ, Постанови КМУ та застосування норм міжнародного права (положення ст. XIV Уставу МВФ дозволяють тимчасові обмеження). У контексті глобалізації валютні обмеження можуть вступати в суперечність з принципами вільного руху капіталу, які є наріжним каменем європейського валютного права. Водночас глобалізація вимагає запровадження інституційної прозорості, цифрового нагляду, єдиних стандартів обміну інформацією, зокрема в межах вимог OECD та FATF. Таким чином, валютні обмеження постають як «подвійна норма»: з одного боку — інструмент самозахисту, з іншого — потенційне обмеження прав і свобод економічних агентів, що потребує правового балансу між суспільною необхідністю та правовими стандартами.

2. **І. Г. Алексєєнко, д-р політ. наук, канд. юрид. наук, проф.:** Скажіть, будь ласка, які методи наукового пізнання Ви використовували у своєму дисертаційному дослідженні?

В.В. Митюшоп, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Основу методологічного забезпечення дослідження становить комплекс загально-філософських, загальнонаукових та спеціальних наукових методів пізнання, а також методологічних підходів, які дозволили провести об'єктивне дослідження предмету дисертаційної роботи. Діалектичний метод, відповідно до якого явища вивчаються в єдності та боротьбі протилежностей, використовувався в процесі всього дослідження екологічної політики США та України (розділи 1, 2, 3), надавши можливість визначити сутність, структуру та напрями державної екологічної політики двох країн, охарактеризувати основні складові державно-правового регулювання цієї сфери. Порівняльно-правовий метод надав можливість зіставити державно-правові засади регулювання екологічної політики США з відповідними засадами регулювання в Україні (розділ 1, 2). Історичний метод дозволив виявити закономірні та послідовні процеси розвитку суспільства та держави (розділи 1, 2, 3). Метод системного аналізу був використаний для окреслення методологічної бази дослідження державно-правової екологічної політики США (підрозділ 1.1). За допомогою системно-структурного методу з'явилася можливість виокремити та проаналізувати державно-правові засади регулювання екологічної політики США та України (підрозділ 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1). Функціональний та порівняльно-правовий методи були використані з метою з'ясування функцій державних інституцій США та України, які формують екологічну політику країн (підрозділ 1.1, 1.2, 2.3, 2.4, 3.1). Догматичний метод надав можливість визначити зміст специфічних юридичних термінів американського законодавства та загального права (підрозділ 1.1, 2.1, 2.3). Метод моделювання дозволив визначити напрями вдосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за порушення норм екологічного законодавства. Застосування методів відбувалося

комплексним шляхом, оскільки отримання достовірних та об'єктивних результатів дослідження є неможливим при їх поодинокому застосуванні.

3. **О. В. Марченко, д-р. юрид. наук, проф.:** На Вашу думку, яким чином досвід США впливає на екологічну політику України?

В.В. Митошоп, здобувач: Дякую за Ваше запитання. Вплив США на екологічну політику України є опосередкованим, оскільки основи охорони навколишнього середовища, закріплені в міжнародних договорах, фактично, більшою своєю частиною являються проекцією американської політико-правової думки. Відповідно, екологічна політика України та світу формується і здійснюється в певній мірі на американських засадах, крім того, не можна виключати, вплив США на Україну через фінансову допомогу на вирішення певних екологічних проблем. Використання досвіду США у сфері державно-правового регулювання екологічної політики дозволяє зменшити можливість прийняття негативних рішень, враховуючи її особливості, формувати Україні свій власний підхід до ведення внутрішньої політики в сфері охорони навколишнього середовища та розвивати власну правову думку і законодавчу базу.

4. **О. А. Грабильнікова, канд. юрид. наук, доц.:** У своїй доповіді Ви зазначили, що в Сполучених Штатах домінують дві концепції ведення державної екологічної політики: поміркований «мітуїзм» та рефлексивна опозиція (екологічний скептицизм). Розшифруйте, будь ласка, зміст цих концепцій.

В.В. Митошоп, здобувач: Дякую за Ваше запитання. В першому випадку, можна спостерігати підхід, який базується на оцінці ризиків та прогнозуванні витрат і доходів, представники даної концепції мають бажання здійснювати заходи з охорони навколишнього середовища або, принаймні, визнають існування екологічних проблем та готові проводити реформи при наявності чітких доказів, що вони матимуть позитивний вплив на економіку, населення та навколишнє середовище США. У випадку рефлексивної опозиції, виступає концепція, котра заперечує існування екологічних проблем та виставляє їх як втручання уряду у внутрішні справи штатів, надмірне розширення впливу федеральних інституцій чи навіть підривної діяльності проти економічного розвитку країни. Таким чином, поміркований «мітуїзм» розглядає федеральну владу як засіб розширення екологічного регулювання, а рефлексивна опозиція – як засіб стримування ініціатив з охорони навколишнього середовища. Представники обох концепцій підтримують необхідність федерального регулювання в сфері захисту навколишнього середовища в його поєднанні з приватними режимами управління, але принципове питання стоїть в межах такого регулювання.

ВИСТУПИЛИ: науковий керівник здобувача д-р. істор. наук, канд. юрид. проф. В.М. Калашников; фахівці І.В. Патерило, д-р. юрид. наук, проф.; О.В. Марченко, д-р. юрид. наук, проф.; І.Г. Алексеєнко канд. юрид. наук, проф.

Після відповідей на запитання учасників міжкафедрального семінару було озвучено **висновок наукового керівника здобувача**, д-р. істор. наук, проф, професора кафедри теорії держави і права, конституційного права **Калашникова Віктора Михайловича** з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

ВИСТУП НАУКОВОГО КЕРІВНИКА:

Добрий день, шановні члени міжкафедального наукового семінару, шановні присутні! Повідомляю, що відгук з оцінкою роботи аспіранта 4 року навчання Митошоп Владислава Володимировича подано до відділу аспірантури та головуючому на засіданні сьогоднішнього міжкафедального наукового семінару.

Здобувач Митошоп Владислав Володимирович навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара за спеціальністю 081 «Право» (наказ про зарахування до аспірантури № 1058с від 23 вересня 2020 р.), в повному обсязі виконав відповідну освітньо-наукову програму, здійснив написання дисертаційної роботи на актуальну тему «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», затверджену рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, протокол № 4 від 19.11.2020 р.

За період навчання Митошоп В.В. набув теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання наукових і практичних завдань у галузі права, провів власне наукове дослідження за темою «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України». Результати, отримані в ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

У процесі виконання індивідуального навчального плану Митошоп В.В. виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опанування нових навчальних дисциплін. На відмінно склав заліки і іспити з навчальних дисциплін: «Філософія та наукова етика», «Іноземна мова», «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця», «Методологія кримінологічних досліджень», «Актуальні проблеми адміністративного права», «Методологія педагогічного процесу у вищій школі», «Актуальні проблеми функціонування Європейського Союзу», «Міжнародно-правове регулювання митного співробітництва», «Теорія міжнародного права». Все це засвідчує набуття Митошопом В.В. нових знань, умінь, навичок та компетентностей, які допомагають йому на високому рівні виконувати наукове дослідження.

У процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Митошоп В.В. проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний, високоерудований науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності представляти результати власних досліджень,

публікувати їх в українських та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільноті, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Дисертаційна робота Митошоп В.В. має як теоретичну, так і практичну цінність. У роботі представлена низка розробок щодо теоретичного і практичного забезпечення правових заходів охорони навколишнього середовища. Проведене дослідження спрямоване на подальший розвиток теоретичних засад, розроблення методичного забезпечення та практичних рекомендацій з розвитку української системи охорони навколишнього середовища.

Практична цінність окремих результатів полягає: в поглибленні знань стосовно концептуальних основ ведення екологічної політики США та їх ролі при формуванні міжнародної системи регулювання у сфері захисту навколишнього середовища; у можливості використання отриманих результатів в консультуванні працівників правоохоронних та природоохоронних органів, працівників державних служб України з питань реалізації державної екологічної політики, у діяльності судів, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України і громадських організацій екологічного спрямування, у законотворчій роботі Верховної Ради України; у освітньому процесі результати дослідження можуть бути використані при підготовці навчально-методичної літератури та навчальному процесі, а саме при викладанні таких дисциплін як «Міжнародне публічне право», «Екологічне право України», «Міжнародне звичаєве право», «Адміністративне право», «Конституційне право зарубіжних країн», «Публічне управління та адміністрування», а також у поширенні серед суспільства розуміння важливості та необхідності зміни відношення до навколишнього середовища.

Результати наукового пошуку здобувача обговорювались на трьох міжнародних науково-практичних конференціях: 1) The XVI International Science Conference «Science and society, patterns and trends of development» (Vienna, Austria, March 30 – April 02, 2021); 2) «Економіка, фінанси, облік та право: теорія, методологія, концепції розвитку» (Полтава, Україна, 10 лютого 2022 року); 3) II Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (Чернігів, Україна, 21 квітня 2023 року).

Усі положення наукової новизни та основні результати дослідження Митошоп В.В. опубліковані у 6 фахових наукових виданнях України та 1 у періодичному науковому виданні держави Європейського Союзу, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку: 1) «Політико-правові основи моделей ведення внутрішньої екологічної політики США» 2021 р.; 2) «Засади федерального управління та регулювання Сполучених Штатів Америки в сфері захисту навколишнього природного середовища» 2021 р.; 3) «Проблема юридичної невизначеності в американській правовій системі та її вплив на державну політику» 2022 р.; 4) «Прямі та непрямі стратегії ведення екологічної політики Р. Рейгана» 2022 р.; 5) «Політико-правові причини ухилення США від участі в колективних заходах щодо захисту навколишнього середовища» 2022 р.; 6) «Інститут приватної власності в політико-правовій системі охорони

навколишнього середовища США» 2023 р.; 7) «Агенція з охорони навколишнього середовища як інструмент реалізації державної екологічної політики США» 2022 р.

Усі результати дослідження, що виносяться на захист, отримані особисто здобувачем, є його власним здобутком. Ідеї та елементи наукових праць інших науковців, цитати супроводжуються належними посиланнями на авторів та джерела інформації. Особистий внесок здобувача наведено у списку опублікованих робіт за темою дисертації.

З урахуванням усього зазначеного вище вважаю, що дисертація Митошоп Владислава Володимировича «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України» для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» є актуальною, відповідає всім вимогам законодавства, має високий ступінь унікальності. У процесі підготовки дисертації «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України» та виконання здобувачем розробленого та затвердженого індивідуального плану наукової роботи, здобувач, виконуючи загальні настанови наукового керівника, виявив належний рівень самостійності в науковому дослідженні.

Дисертаційне дослідження «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України» є завершеною науковою працею, в якому отримано нові науково обґрунтовані результати, запропоновано нове вирішення наукової проблеми, що полягає в комплексному аналізі стану та визначенні перспектив удосконалення регулювання у сфері охорони навколишнього середовища.

Висновок: дисертація *Митошоп Владислава Володимировича* на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України» відповідає вимогам щодо дисертацій доктора філософії, викладеним у пп. 9, 10, 11, 12 «Про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, зі змінами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України № 979 від 21 жовтня 2020 р. та № 608 від 9 червня 2021 р., «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), а тому Митошоп Владислав Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Дякую за увагу!

ВИСНОВКИ ФАХІВЦІВ-ЕКСПЕРТІВ:

Д-р. юрид. наук, проф. І.В. Патерило: Слід зазначити, що високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлений досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи. Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять наукові праці фахівців у галузі конституційного права, адміністративного та екологічного права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних

дослідників. Нормативною основою дослідження є Конституція України, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють здійснення екологічної політики України. Враховано також проекти нормативних актів, а також законодавство США, досвід яких щодо правового регулювання охорони довкілля в Україні є доцільним імплементувати у національне законодавство України.

Оцінюючи обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження В.В. Митошопу слід відзначити, що така характеристика у рецензованому дослідженні забезпечена повною мірою. Це обумовлено передусім коректним використанням підходів та методів наукового пізнання, логічною послідовністю дослідження різних аспектів реалізації та захисту публічного інтересу в адміністративному праві, досить виваженою аргументацією основних положень дисертації. Варто зауважити, що у дисертації використано широкий спектр методів наукового пізнання, зокрема, виділяється використання вченим діалектичного методу пізнання правових явищ, методи аналізу та синтезу; формально-юридичний, порівняльно-правовий, історико-правовий, статистичний, логічний та інші методи. Таке ставлення до методології дослідження додає рецензованій роботі особливого наукового значення та цінності. Також, автор методологічно правильно підходить до визначення меж дослідження, визначаючи як межі предмету та об'єкту дисертаційного дослідження. Крім того, автор демонструє добре володіння формально-юридичним, системно-структурним та структурно-функціональним методами наукового пізнання, прийомами логічного аналізу і синтезу тощо. Їх застосування обумовлене системним підходом, що дало дисертанту можливість досліджувати проблеми в єдності їх соціального змісту і юридичної форми.

Дисертаційне дослідження на тему: «**Державно-правове регулювання екологічної політики США та України**» є високоякісною науковою працею, що поєднує в собі ґрунтовний теоретичний аналіз, комплекс практичних рекомендацій та високий рівень наукової новизни. Отже, вважаю, що робота може бути рекомендована до захисту у разовій раді.

Канд. юрид. наук, проф. І.Г. Алексеєнко: Актуальність проведеного В.В. Митошопом дослідження проблеми державно-правового регулювання екологічної політики США та України не викликає сумніву. З огляду на сучасний розвиток вітчизняної правової доктрини, досить широко дисертантом розглянута проблема регулювання у сфері забезпечення охорони навколишнього середовища США та України. В умовах реалізації Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року, Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року особливої актуальності набуває питання перерозподілу повноважень між гілками державної влади в частині вирішення проблеми правового регулювання охорони довкілля. Автором визначені напрями забезпечення державно-правового регулювання екологічної політики США та України. Наведені обставини зумовлюють актуальність теми дисертації, її важливе теоретичне та практичне

значення щодо подальшого розвитку конституційного, адміністративного, екологічного права, теорії та практики правозастосування в Україні.

Проаналізувавши зміст матеріалу, слід відмітити, що в цілому дисертаційна робота містить правові, теоретичні та організаційні засади досліджуваної теми, що базується на ретельному аналізі законодавчого масиву, практики діяльності системи суб'єктів публічної адміністрації, що мають повноваження, пов'язані з державно-правовим регулюванням екологічної політики США та України.

Рецензування дисертаційного дослідження В.В. Митошопу дозволило зробити висновок, що воно є структурованим та ґрунтується на результатах аналізу значної кількості нормативно-правових актів, наукового доробку загальної теорії держави і права, конституційного, адміністративного, екологічного права, а також наукових праць, присвячених окремим питанням державно-правового регулювання екологічної політики США та України. Дисертація В.В. Митошопу визначається як комплексне дослідження, що характеризується наявним послідовним підходом до висвітлення його об'єкту та предмету, досягнення реалізації цілей та задач.

Таким чином, дисертаційна робота повністю відповідає вимогам до наукових досліджень, а її автор демонструє високий рівень компетенції у своїй галузі. Вважаємо, що роботу можна рекомендувати до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Д-р. юрид. наук, проф. О.В. Марченко: Належний ступінь наукової обґрунтованості та практичної цінності результатів виконаного дослідження, що в концентрованому вигляді знайшли відображення у сформульованих здобувачем наукових положеннях, висновках і рекомендаціях, забезпечено методологічним і теоретичним обґрунтуванням його вихідних положень; застосуванням комплексу наукових методів, адекватних об'єкту, предмету, меті і задачам дослідження; використанням сучасних досягнень юридичної науки та широкої джерельної бази дослідження; здійсненням апробації основних концептуальних ідей і положень дослідження. Вдалий вибір методів дослідження, аналіз і синтез наукової літератури, нормативно-правових актів та узагальнення отриманої інформації з метою дослідження державно-правового регулювання екологічної політики США та України, *дозволили успішно розв'язати поставлені задачі.*

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації підтверджується їх апробацією у відкритому друку, обговоренням на наукових конференціях, інших наукових заходах. Достовірність одержаних результатів підтверджується не тільки їх суто науковою значимістю, як певною системою здобутих дисертанткою нових знань, що заповнюють деякі прогалини в адміністративному та екологічному праві України, але й їх практичною витребуваністю на сучасному етапі, зокрема для вдосконалення чинного національного законодавства в тій його частині, що стосується державно-правового регулювання екологічної політики США та України. Проведена

автором науково-дослідна робота є результатом його власних напрацювань, вдалою спробою визначення напрямів забезпечення ефективності державно-правового регулювання екологічної політики США та України.

Здійснення аналізу дисертаційного дослідження та наукових публікацій дає підстави стверджувати про встановлення факту належної обґрунтованості результатів дисертації В.В. Митошопу в галузі екологічного та адміністративного права як для теоретичного, так і практичного застосування в межах досягнутих автором мети та завдань, що є свідченням його високого наукового рівня, що підтверджується в тому числі відповідністю обсягу наукових публікацій, що висуваються вимогами МОН відповідно до чинного законодавства України. Робота відзначається чіткістю викладення матеріалу, логічною структурою та обґрунтованістю висновків. Таким чином, дисертаційна робота відповідає вимогам до наукових досліджень та може бути рекомендована до захисту у разовій раді.

В ОБГОВОРЕННІ ДИСЕРТАЦІЇ КИРПАНЯ Б.В. ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Канд. юрид. наук, доц. О.В. Лахова: Слід відзначити, що дисертантом встановлено, що система регулювання сфери захисту навколишнього середовища США дуже схожа з українською. Федеральний уряд видає загальні програми та стратегії щодо довкілля, дозволяючи штатам та місцевим органам влади приймати на їх основі свої власні нормативні акти, які дозволяють досягти зазначених цілей, беручи до уваги проблеми та особливості власної місцевості. Проте, дана свобода допускається, якщо місцева влада не створює перешкод державним інтересам, а саме в питаннях національного добробуту. В Сполучених Штатах виконання даних програм знаходиться під пильним контролем федеральних органів, які часто звертаються до санкційних заходів в разі порушення екологічних норм. Не зважаючи на різні форми державного устрою, Україна має подібну систему регулювання. На державному рівні приймаються закони, програми та стратегії загального характеру, а на місцевому рівні органи місцевого самоврядування, враховуючи їх, видають свої власні програми дій. Але, як вже зазначалося, дані програми є значною мірою декларативними, характеризуються загальністю своїх положень та відсутністю конкретики, що створює умови, за яких на практиці вони реалізуються доволі нечасто, якщо взагалі реалізуються.

На мою думку, ця дисертація є самостійним завершеним науковим дослідженням, що містить наукову новизну та практичну цінність. Робота відповідає вимогам до наукових досліджень і заслуговує на позитивну оцінку. Вважаю, що дисертацію можна рекомендувати до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Д-р. юрид. наук, доц. Є.А. Кобрусєва: Дисертаційна робота Митошопу В.В. є ґрунтовним науковим дослідженням, яке викликає позитивні враження завдяки своїй новизні та практичній значущості. Під час виступу дисертант

продемонстрував глибоке знання дослідженої теми, упевнено та аргументовано відповідаючи на поставлені запитання. Це свідчить про його зацікавленість темою та високий рівень підготовки.

Автор демонструє високий рівень професіоналізму, вміло поєднуючи наукові підходи з практичними аспектами дослідження. Структура роботи логічна, виклад матеріалу послідовний, а висновки аргументовані та переконливі.

Я цілком підтримую цю дисертацію та вважаю, що вона заслуговує на позитивну оцінку і може бути рекомендована до захисту на спеціалізованій вченій раді для разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Голова міжкафедрального семінару юридичного факультету д-р юрид. наук, проф. Т.В. Корнякова:

Чи є ще бажані виступити? Якщо бажаних немає, то давайте перейдемо до обговорення висновку.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. В сучасних умовах надзвичайно важливим для України в сфері охорони навколишнього середовища стає необхідність брати до уваги позицію провідних країн світу та їхній досвід з метою розбудови демократичної держави, здатної забезпечити безпечні умови життя для своїх громадян. Саме такою країною є США, тому дослідження державно-правового регулювання її екологічної політики має велике значення. Досвід правового регулювання суспільних відносин в галузі охорони навколишнього середовища, набутий Сполученими Штатами Америки, дозволяє краще зрозуміти процеси, що відбуваються у внутрішній і зовнішній екологічній політиці країни та світу, в тому числі – державної політики з охорони довкілля України.

Діяльність федеральних органів США, особливо Агенції з охорони навколишнього середовища (далі – АОНС), є цінною базою практичних та теоретичних знань для відповідних державних органів України. Крім того, слід звернути увагу на те, що значна частина міжнародно-правових актів в сфері захисту навколишнього середовища, яких дотримується Україна та більшість країн світу, були сформовані під значним впливом США.

Затвердження теми та плану дисертації. Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 3 від 22 вересня 2020 року та Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 4 від 19 листопада 2020 року, уточнено Вченою радою юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 10 від 08 квітня 2025 року, науковим керівником призначено професора кафедри теорії держави і права,

конституційного права та державного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, д.і.н., к.ю.н. проф. Калашникова Віктора Михайловича.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження проведено відповідно до вимог Закону України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки, затвердженої Указом Президента України № 487 від 27.09.2021 року, а також в межах плану науково-дослідної роботи кафедри теорії держави і права, конституційного права та державного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара «Теоретико-правові проблеми правового регулювання відносин в системі організації та здійснення публічної влади в Україні» (ЮФ-42-130114U001404). Тему дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 3 від 22 вересня 2020 року та Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 4 від 19 листопада 2020 року, уточнено Вченою радою юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара протокол № 10 від 08 квітня 2025 року.

Публікації та особистий внесок здобувача. Теоретичні положення та висновки дисертації оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: 1) The XVI International Science Conference «Science and society, patterns and trends of development» (Vienna, Austria, March 30 – April 02, 2021); 2) «Економіка, фінанси, облік та право: теорія, методологія, концепції розвитку» (Полтава, Україна, 10 лютого 2022 року); 3) II Міжнародна науково-практична конференція молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі» (Чернігів, Україна, 21 квітня 2023 року). А також статті на тему «Агенція з охорони навколишнього середовища як інструмент реалізації державної екологічної політики США» в німецькому виданні «Recht der Osteuropäischen Staaten» в 2022 році.

Основні положення і висновки дисертаційного дослідження відображені у 7 наукових публікаціях (з них 6 у фахових виданнях України та 1 у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу), а також 3 тезах доповідей на конференціях

Наукова новизна отриманих результатів за характером та змістом, дисертаційної роботи полягає в тому, що вона є одним із перших комплексних наукових дисертаційних досліджень державно-правового регулювання екологічної політики США та України, в якому здійснено аналіз наукових концепцій та законодавства Сполучених Штатів Америки в сфері екології. Все

це дало можливість сформулювати низку пропозицій щодо вдосконалення екологічної політики України та її практичного здійснення.

Найважливішими результатами дослідження, що зумовлюють його новизну і визначають внесок автора у розроблення зазначеної проблематики, є наступні положення, висновки та пропозиції:

вперше:

- проведено комплексний аналіз державно-правового регулювання екологічної політики Сполучених Штатів Америки та України. Обґрунтовано особливості внеску американської правової думки в формування екологічного законодавства світу, в тому числі й України, що є результатом активної участі учених США в розробці багатосторонніх міжнародних угод з вказаних проблем протягом другої половини ХХ століття;

- запропоновано класифікувати розвиток державно-правового регулювання екологічної політики України як такий, що має чотири етапи: 1. До 1991 р. – закладення основ державно-правового регулювання екологічної політики; 2. 90-ті рр. ХХ ст. – формування основних напрямків державної екологічної політики незалежної України, враховуючи необхідність подолання наслідків Чорнобильської катастрофи; 3. 2000-2021рр. – законодавче закріплення Стратегії державної екологічної політики України з урахуванням курсу на євроінтеграцію; 4. З 2022 р. - сучасний етап, який характеризується необхідністю корегування основних напрямів державно-правового регулювання екологічної політики України з огляду на виклики, які постали перед державою через масштабні руйнації та шкоду, завдану навколишньому природному середовищу повномасштабною війною російської федерації.

удосконалено:

- поняття «державна екологічна політика», яку слід розглядати як систему заходів, методів, способів створення та реалізації державою стратегій і програм, як на національному, так і міжнародному рівнях, спрямованих на захист навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення національної безпеки та сталого розвитку суспільства, з метою збереження безпечного середовища існування для життя нинішніх і майбутніх поколінь в умовах глобалізації.;

- стан концептуального розуміння державно-правового регулювання екологічної політики США в зарубіжній та українській науці;

дістали подальшого розвитку:

- наукові погляди щодо ведення екологічної політики на національному та міжнародному рівні;

- основні напрями реалізації державно-правової екологічної політики США;

- рекомендації щодо реалізації екологічної політики України, з урахуванням американського досвіду;

- наукова позиція щодо доцільності доопрацювання законодавчих норм, що регулюють здійснення екологічної політики, зокрема, Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про схвалення

Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року» задля того, щоб вони були не декларативними, а реально діючими.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що викладені в дисертації теоретичні положення, висновки та пропозиції можуть бути застосовані у:

науково-дослідній сфері:

- для подальшого дослідження державно-правового регулювання екологічної політики США та України та удосконалення наукових підходів в цій царині (акт впровадження Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 07 травня 2025 р. №060/1);

практичній діяльності:

- під час використання результатів дослідження в консультуванні працівників правоохоронних та природоохоронних органів, працівників державних служб України з питань реалізації державної екологічної політики, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України і громадських організацій екологічного спрямування;

правотворчій діяльності:

- з метою вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державно-правового регулювання екологічної політики, зокрема Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, Кодексу про адміністративні правопорушення та інших;

навчальному процесі:

- при підготовці підручників та навчальних посібників із курсів: «Міжнародне публічне право», «Екологічне право України», «Адміністративне право», «Конституційне право зарубіжних країн», «Публічне управління та адміністрування» (акт впровадження Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара від 07 травня 2025 р. №060/2).

Список публікацій здобувача за темою дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

У наукових фахових виданнях:

1. Митошоп В. В. Політико-правові основи моделей ведення внутрішньої екологічної політики США. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021. Вип. 89. С. 55–61. DOI <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i89.3190>

2. Митошоп В. В. Засади федерального управління та регулювання Сполучених Штатів Америки в сфері захисту навколишнього природного середовища. *Юридичний бюлетень*. 2021. №23. С. 157–163. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.23.20>

3. Митошоп В. В. Проблема юридичної невизначеності в американській правовій системі та її вплив на державну політику. *Juris Europensis Scientia*. 2022. Вип. 1. 18–22. DOI <https://doi.org/10.32837/chern.v0i1.308>

4. Митошоп В. В. Прямі та непрямі стратегії ведення екологічної політики Р. Рейгана. *Нове українське право*. 2022. Вип. 1. С. 178–183. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.1.27>

5. Митошоп В. В. Політико-правові причини ухилення США від участі в колективних заходах щодо захисту навколишнього середовища. *Правова позиція*. 2022. №1(35). С. 14–18. DOI <https://doi.org/10.32836/2521-6473.2022-1.3>

6. Митошоп В. В. Інститут приватної власності в політико-правовій системі охорони навколишнього середовища США. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. №1. С. 30–34. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.4>

У зарубіжних виданнях:

7. Митошоп В. В. Агенція з охорони навколишнього середовища як інструмент реалізації державної екологічної політики США. *Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2022. Вип. 1. С. 18–26. URL: https://www.uni-goettingen.de/de/document/download/1dab9e149866e9da13e6fee7545e8d90.pdf/reos.uni-goettingen.de_1_2022_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf

В інших наукових виданнях:

8. Митошоп В. В. Альтернативні підходи політичної еліти США до міжнародного права навколишнього середовища. *Science and society, patterns and trends of development: the XVI International science conference March 30–April 02, 2021. Vienna, Austria, 2021*. С. 101–103. URL: <https://isg-konf.com/uk/science-and-society-patterns-and-trends-of-development-ua/>

9. Митошоп В. В. Концептуальні підходи американської політико-правової думки до ведення екологічної політики. *Економіка, фінанси, облік та право: теорія, методологія, концепції розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції*. Полтава: Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2022 р. С.56–58. URL: http://www.economics.in.ua/2022/02/blog-post_17.html

10. Митошоп В. В. Державно-приватне партнерство як елемент концепції сталого розвитку в зовнішній екологічній політиці США. Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 505–507. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/27989/%d0%a1%d1%82%d1%80%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%b3%d1%96%d1%87%d0%bd%d1%96%20%d0%be%d1%80%d1%96%d1%94%d0%bd%d1%82%d0%b8%d1%80%d0%b8.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

На підставі заслуховування та обговорення доповіді Митошоп В.В. про основні положення дисертаційної роботи, питань та відповідей на них

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота Митошопу Владислава Володимировича на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі 08 Право за спеціальністю 081 Право є завершеним, самостійним дослідженням, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують конкретне наукове завдання і відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та може бути винесена на розгляд Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара для розгляду питання про утворення спеціалізованої вченої ради для разового публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальності 081 Право.

2. Рекомендувати дисертаційну роботу Митошопу Владислава Володимировича на тему: «Державно-правове регулювання екологічної політики США та України», до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження Митошопу В.В. ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

3. Клопотати перед Вченою радою університету розглянути питання про створення спеціалізованої вченої ради для проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право Митошопу Владислава Володимировича у такому складі:

1) Голова разової ради – *Марченко Олеся Володимирівна*, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України;

2) Офіційний опонент – *Легеза Юлія Олександрівна*, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Міністерства освіти і науки України;

3) Офіційний опонент – *Чорна Вікторі Григорівна*, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та міжнародного права Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Міністерства освіти і науки;

4) Рецензент – *Патерило Ірина Володимирівна*, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

5) Рецензент – *Алексєнко Ігор Григорович*, кандидат юридичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного,

трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерство освіти і науки України.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Місце основної роботи, підпорядкування, посада	Науковий ступінь, шифр, назва спеціальності, за якою захищена дисертація, рік присудження	Вчене звання (за спеціальністю, кафедрою), рік присвоєння	Наукові публікації, опубліковані за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача
1	2	3	4	5	6
1.	Марченко Олеся Володимирівна (голова)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права	Доктор юридичних наук, 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2020 р., Україна	Професор кафедри цивільного, трудового та господарського права, 2022 р., Україна	1. Marchenko, O. V., Marchenko, O. D., Pokataieva, O. V., Tylchuk, V. V., & Halaz, Y. A. (2022). Sujetos involucrados en los procesos jurídicos administrativos: la normativa jurídica y sus características. <i>Revista De La Universidad Del Zulia</i> , 13(38), 130-139. https://doi.org/10.46925/rdluz.38.09 . (Web of Science) 2. Кобрусєва, Є. А., & Марченко, О. В. (2023). Зарубіжний досвід діяльності суб'єктів владних повноважень щодо використання електронних доказів в адміністративному судочинстві. <i>Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування</i> , (9). https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-01-06 (фахове видання, категорія Б). 3. Марченко О.В., Патерило І.В., Ставченко Д.С. Участь США в подоланні екологічних наслідків війни в Україні. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i> . 2025. №3. Ч.2. С.27-32. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.3 . https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/06/APP_03_2025-part-2.pdf (фахове видання, категорія Б). 4. Марченко О.В., Негіна В.Р. Заподіяння шкоди довкіллю під час повномасштабного вторгнення: аналіз правових наслідків. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2025. №3. С.245-248. DOI

					https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/57 (фахове видання, категорія Б).
2.	Патерило Ірина Володимирівна (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, юридичний факультет, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права	Доктор юридичних наук, 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, 2015 р.	професор кафедри цивільного, трудового та господарського права, 2020 р.	1.Патерило І.В., Грабильнікова О.А. Особливості адміністративної відповідальності за порушення рекламного законодавства у сфері небезпечних відходів. <i>Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права</i> . 2023. № 6. С. 173-177. DOI: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.6.28 URL: https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/532/480 (фахове видання, категорія Б). 2.Марченко О.В., Патерило І.В., Ставченко Д.С. Участь США в подоланні екологічних наслідків війни в Україні. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i> . 2025. №3. https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.3 (фахове видання, категорія Б). 3.Патерило І.В. Правові засади екологічної політики США в сфері переробки відходів. <i>Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ</i> . 2024. № 4. С. 40-44. URL: https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-06
3.	Алексеевко Ігор Григорович (рецензент)	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права	Доктор політичних наук, 23.00.02 – політичні інститути та процеси; 2011 р., кандидат юридичних наук, 12.00.01 теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень, 2002 р., Україна	Професор кафедри цивільного, трудового та господарського права, 2020 р., Україна	1.Алексеевко І.Г. Екологічний федералізм США: субнаціональний та локальний вимір. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2024. № 1. С. 317-319. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-1/70 2.Алексеевко І.Г. Роль публічно-правових відносин у реалізації екологічної політики на локальному рівні в США. <i>Zenodo</i> . 2024. Вип. 6. С.1-15. URL: https://zenodo.org/records/14397576 3. Алексеевко І.Г. Сучасні адміністративно-правові підходи адаптації законодавства США до зміни клімату. <i>Науковий вісник Дніпровського державного</i>

					<p>університету внутрішніх справ. 2024. № 4. С. 34-39. URL: https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-05</p>
4.	<p>Легеза Юлія Олександрівна (опонент)</p>	<p>Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» Міністерства освіти і науки України, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права</p>	<p>Доктор юридичних наук, 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 2018</p>	<p>Професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права, 2020</p>	<p>1. Borysenko, A., Volko, Y., Pushkina, O., Potip, M., & Leheza, Y. (2022). Principios regulatorios de la administración pública en el campo de la política ambiental estatal y regional como parte de la estrategia para el desarrollo sostenible de Ucrania. Revista De La Universidad Del Zulia, 13(38), 180-188. https://doi.org/10.46925//rdluz.38.13 https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/38708</p> <p>2. Легеза Ю.О., Легеза Є.О. Адміністративно-правові засади охорони водних ресурсів. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. Випуск 2. С. 116-120. URL.: https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.2.19</p> <p>3. Легеза Ю.О. Еколого-правова політика США: історія, сучасний стан та перспективи розвитку. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2025. №3. С.241-244. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/56. (фахове видання, категорія Б).</p>
5.	<p>Чорна Вікторія Григорівна (опонент)</p>	<p>Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, професор кафедри публічного та міжнародного права</p>	<p>Доктор юридичних наук, 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 2019</p>	<p>Професор кафедри конституційного, адміністративного та кримінального права, 2021</p>	<p>1. Yuriy Pyvovar, Viktoria Chorna, Iryna Pyvovar, Valeriy Donenko, Liliia Bukina Reduction of the forest fund as a result of illegal activities of the local authorities and as a cause for protection of the environmental rights of citizens in administrative courts (Зменшення лісового фонду внаслідок незаконної діяльності місцевої влади та як підстава для захисту екологічних прав громадян в адміністративних судах) . <i>(Web of Science) Journal of law and political sciences</i>. Vol. 22. issue 2- 2020. P. 10-41. Print ISSN 2222-7288 Online ISSN 2518-5551. URL: https://drive.google.com/file/d/10-qZf00 M8-</p>

				<p>CB_Df0CZ9eyxDhNEu348- /view</p> <p>2. Viktoriia Chorna, Liudmyla Batanova, Nataliia Kitsen. Jurisdiction of court protection of environmental rights of member of territorial communities in land disputes with local councils (Компетенція судового захисту екологічних прав членів територіальних громад у земельних спорах з місцевими радами). Journal of law and political sciences. Volume: 24 Issue: 3 Pages: 136-159 Published: JUN 2020. WOS:000546191500007. (Web of Science)</p> <p>3. Чорна В.Г., Кузьменко О.В. Міжнародний досвід провадження екологічної політики Сполучених Штатів Америки. Журнал східноєвропейського права. 2025. №134. С.73-78. http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/chorna_kuzmenko_134.pdf https://doi.org/10.71404/2409-6415.134.08</p>
--	--	--	--	---

Результати відкритого голосування:

«За» – 17 осіб.

«Проти» – немає.

«Утрималися» – немає.

Рішення прийнято одногосно.

**Голова
міжкафедрального семінару**

Тетяна КОРНЯКОВА

Секретар

Олена ГРАБИЛЬНІКОВА